

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

312

Vragen van het lid **Nijboer** (PvdA) aan de Minister van Economische Zaken over *het faillissement van Aldel* (ingezonden 25 augustus 2017).

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken) (ontvangen 26 oktober 2017). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 19.

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «Verbazing over stap opzij Klesch» en «Overname Klesch zou zelfs 75 banen extra kunnen opleveren»?^{1 2}

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Wilt u ervoor zorgen dat de medewerkers van Aldel hun werk behouden? Op welke wijze kunt u eraan bijdragen dat dit gebeurt?

Antwoord 2

In principe grijpt de overheid niet in bij individuele bedrijven in moeilijkheden, hoe pijnlijk faillissementen ook kunnen zijn – in de eerste plaats voor de direct betrokkenen. Te snelle interventie verstoort de totstandkoming van oplossingen door marktpartijen. Ook zijn faillissementen onderdeel van een gezonde dynamiek in de economie, waardoor inefficiënte activiteiten worden beëindigd en nieuwe activiteiten een kans krijgen. Bij een faillissement kan de markt zijn werk doen door bijvoorbeeld een doorstart van gezonde onderdelen, al dan niet samen met nieuwe partners of met vers kapitaal. Wanneer er rond het faillissement of een doorstart van Klesch ontslagen te betreuren zouden zijn, dan biedt in eerste aanleg de dienstverlening door UWV ondersteuning bij het vinden van nieuw werk. Deze dienstverlening is gestoeld op een persoonlijke, gerichte aanpak voor wie dat nodig is. De dienstverlening kan bestaan uit bijvoorbeeld persoonlijke gesprekken, workshops, competentietests en netwerktrainingen. De intensiteit is afhankelijk van een inschatting van het individuele risico op langdurige werkloosheid. Ook kan zo mogelijk worden aangesloten bij lopende mobiliteitsinitiatieven.

¹ Dagblad van het Noorden, 23 augustus 2017.

² RTVNoord, 22 augustus 2017 (<http://www.rtvnoord.nl/nieuws/182254/Overname-Klesch-zou-zelfs-75-banen-extra-kunnen-opleveren>).

Intussen is echter bekend geworden dat York Capital Management de fabriek zal overnemen, die wordt voortgezet onder de naam DAMCO Aluminium Delfzijl Coöperatie U.A., kortweg «Aldel». De werkgelegenheid bij Aldel zal als gevolg van deze overname naar verwachting groeien van de huidige 175 fte tot circa 250 fte eind 2018. Hiermee is eventuele betrokkenheid van het Rijk bij behoud van werkgelegenheid of begeleiding van werknemers van werk naar werk momenteel niet aan de orde.

Vraag 3

Hoeveel overheidssubsidie gaat verloren met dit faillissement?

Antwoord 3

Aan Klesch Aluminium Delfzijl BV is in 2016 en 2017 in totaal 4,57 miljoen euro betaald uit de subsidieregeling Indirecte emissiekosten ETS. Dit betreft compensatie van hogere elektriciteitskosten om oneerlijke concurrentie te voorkomen met landen waar geen hogere elektriciteitsprijzen gelden die voortvloeien uit het ETS. Producenten in onder meer de aluminium-, staal-, kunstmest-, papier- of kunststoffensector kunnen hier aanspraak op maken. De uitgekeerde compensatie wordt gerelateerd aan de energieconsumptie van bedrijven in eerdere jaren. Het betreft dus niet een activiteit of investering die nog moet plaatsvinden en door een faillissement geen doorgang meer vindt.

Vraag 4

Welk deel van de 60 miljoen euro die beschikbaar is gesteld om van de Eemshaven te verduurzamen is al besteed en welk deel niet?

Antwoord 4

U doelt vermoedelijk op de Regionale Investeringssteun Groningen (RIG). Dit fonds met in totaal 40 miljoen euro is in 2014 opgezet naar aanleiding van het advies van de commissie Willems. Deze commissie is in het leven geroepen naar aanleiding van het faillissement van het toenmalige Aldel en de kwetsbare situatie van de chemische sector in de Eemdelta. De RIG wordt mogelijk gemaakt door het Ministerie van Economische Zaken en de regio Groningen. De RIG is opgedeeld in vier tranches van ieder 10 miljoen euro. De eerste twee tranches zijn inmiddels toegekend. De aanvragen in de derde tranche worden momenteel beoordeeld, de vierde en laatste tranche is in voorbereiding.

Daarnaast is voor verbetering van de regionale arbeidsmarkt vanuit het Rijk (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) twintig miljoen euro beschikbaar gesteld. Indien deze (verschillende) investeringen bij elkaar opgeteld worden, komt de totale investering op 60 miljoen euro.

Vraag 5

Ziet u mogelijkheden om in samenwerking met de provincie en gemeente bij te dragen aan het behoud van werkgelegenheid van de mensen die werken bij Aldel, zeker nu de prijs van aluminium op de wereldmarkt goed is?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 6

Wat vindt u ervan dat een «private equity»-investeerder in deze tijden waarin de aluminiumindustrie er niet slecht voorstaat met Klesch als eigenaar al zo vaak failliet is gegaan? Is er sprake van een maximaal gebruik van fiscale en juridische mogelijkheden om de winsten te maximaliseren? Zo ja, welke maatregelen wilt u nemen om dit een halt toe te roepen? Zo nee, waarom gebeurt dit dan toch?

Antwoord 6

Ik heb geen breed inzicht in de keuzes en achterliggende motieven ten aanzien van de investeringen van Klesch Group, noch in het gebruik van fiscale en juridische mogelijkheden die met die investeringen gemoeid zijn. Op de faillissementen rond Klesch kan ik derhalve niet ingaan. Ten aanzien van private equity in meer algemene zin: er is door het kabinet gekeken naar de twaalf maatregelen die door u en het lid De Groot zijn

voorgesteld in de initiatiefnota «Private Equity: einde aan de excessen». Er zijn inmiddels diverse fiscale en juridische maatregelen genomen om excessieve schuldfinanciering te voorkomen. Ook heeft kabinet een onderzoeksrapport laten opstellen naar private equity waarin specifiek werd gekeken naar de diverse stakeholders.

Vraag 7

Klopt het dat door een faillissement zelfs extra werk, tot 75 banen meer, gecreëerd kan worden? Hoe kan dat, deugt het beleid van «private equity»-investeerder Klesch dan wel?

Antwoord 7

Ten eerste zijn ondernemingen en investeerders zelf verantwoordelijk voor belangrijke beslissingen, voor de bedrijfsvoering en voor de continuïteit. Ik laat me derhalve niet uit over het beleid van Klesch.

Afgaand op uitspraken van de locatiedirecteur over redenen van het faillissement van Klesch Aluminium bleven investeringen in de fabriek achterwege, waardoor de capaciteit en daarmee de werkgelegenheid en het rendement terugliepen. Het uitblijven van die investeringen zou een gevolg zijn van structurele betalingsproblemen bij Noble Group, die de grondstoffen leverde en de enige klant was van Klesch.

De nieuwe eigenaar, York Capital Management, heeft aangegeven vanaf begin 2018 te zullen investeren in de fabriek totdat die uiteindelijk op volle capaciteit zal draaien. Met het vergroten van de capaciteit wordt ook meer werkgelegenheid gecreëerd.

Vraag 8

Wilt u ondanks al het sprinkhanengedrag in het verleden met Aldel uw best doen om de werkgelegenheid voor de vakmensen bij Aldel zoveel mogelijk te behouden?

Antwoord 8

Zie het antwoord op vraag 2.